PAPRSEK

LEDEN 2019
Číslo 49

Svaz tělesně postižených
v České republice z. s.
krajská organizace
Jihomoravského kraje
Mečová 5, 602 00 Brno

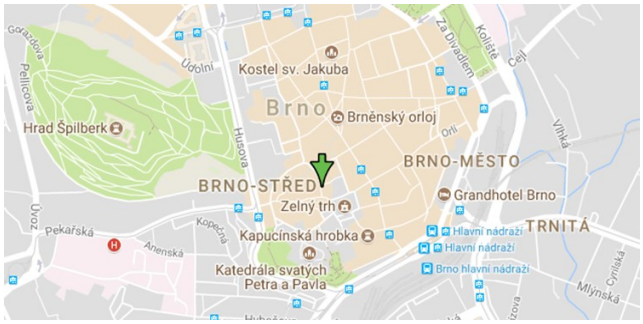

Z obsahu:

- *Otázka týdne*
- *Podpora v nezaměstnanosti může být až 18 111 Kč měsíčně*
- *Problém s podporou v nezaměstnanosti, když skončíte v zaměstnání po návratu z rodičovské dovolené.*
- *Nahlášení na úřad práce a podpora v nezaměstnanosti 2019*
- *V jakých případech je možno požádat o prominutí penále, resp. jaké důvody pojišťovna uznává?*
- *Zažili jsme*
- *Roska Brno-město*
- *Lednovým objektivem Otto Haucka*
- *O nás*

Otázka týdne.

Jaké zubní výplně jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění od 1. ledna 2019?

Odpověď.

Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 je od 1. 1. 2019 možno používat při ošetření zubního kazu **zubní amalgám jen v kapslové formě v předem určených dávkách** (dózovaný). Použití volně balené rtuti zubními lékaři je zakázáno.

Již od 1. 7. 2018 se podle stejného nařízení zubní amalgám nesmí používat při stomatologickém ošetření dočasných zubů, u dětí mladších 15 let a těhotných či kojících žen, s výjimkou případů, kdy to zubní lékař považuje za naprosto nezbytné z důvodu specifických zdravotních potřeb dotčeného pacienta. Toto nařízení bylo v české legislativě zohledněno od 1. ledna 2018 – hrazeny byly výplně ze skloionomerního cementu (pokud to nebylo ze zdravotních důvodů možné, pak z dózovaného amalgámu), na řezácích a špičácích ze samopolymerujícího kompozita. U ostatních pojištěnců byl hrazen nedózovaný amalgám, na řezácích a špičácích samopolymerující kompozita nebo i fotokompozitní výplně (do 18 let).

To, že se nedózovaný amalgám již nemůže používat, reflektuje novela seznamu zdravotních výkonů účinná od 1. 1. 2019 a úhradová vyhláška pro rok 2019.

Při ošetření **dočasných zubů** (bez ohledu na věk pojištěnce) je výplň hrazena v rozsahu celého chrupu „při použití **plastického materiálu**, nejde-li o amalgám, samopolymerující kompozit nebo fotokompozit“ – půjde tedy např. o již zmiňovaný skloionomerní cement. U dočasných řezáků a špičáků je hrazena výplň i při použití **samopolymerujícího kompozita.**

Výplň stálého zubu je obecně (tj. kromě níže uvedených výjimek) hrazena při použití **dózovaného amalgámu** v rozsahu celého chrupu v základním provedení. Jde-li o výplň v rozsahu řezáků a špičáků, je hrazena i ze **samopolymerujícího kompozita;** do dne dosažení 18 let je v rozsahu řezáků a špičáků hrazena **i fotokompozitní výplň** stálého zubu.

U dětí do 15 let je výplň hrazena v rozsahu celého chrupu při použití zmiňovaného **plastického materiálu**, v rozsahu řezáků a špičáků pojišťovna hradí i výplně ze **samopolymerujícího kompozita** (dočasné i stálé zuby) nebo **fotokompozita** (jen stálé zuby).

Mezi 15 a 18 lety je hrazena v rozsahu celého chrupu výplň z **dózovaného amalgámu** v základním provedení, v rozsahu řezáků a špičáků je hrazena i při použití **fotokompozita nebo samopolymerujícího kompozita**.

U těhotných a kojících žen je hrazen **plastický materiál** (např. skloionomerní cement) v rozsahu celého chrupu, v rozsahu řezáků a špičáků **samopolymerující kompozita**, resp. do 18 let i fotokompozita.

Není-li možné použití jiného materiálu z hlediska zdravotního stavu pojištěnce, je u dočasných zubů a také při ošetření dětí do 15 let a těhotných či kojících žen hrazena výplň z dózovaného amalgámu.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí

Co vyložily soudy a poradily vám tak ohledně vašich financí a peněžitých nároků?

Autor: Depositphotos

10. 1. 2019

Důležité odpovědi na otázky kolem náhrad za poškození zdraví mimo zaměstnání, vyúčtování služeb, započtení dluhů a pohledávek a odškodnění za zadržování peněžních prostředků státem.

Finanční server Měšec.cz opakovaně přináší poměrně obšírné informace o tom, jaké problémy vyřešily soudy v pracovních věcech, které mohou zajímat i jiné zaměstnance a zaměstnavatele, než byli jen účastníci řízení. Z občanskoprávních věcí týkajících se peněz a financí zpravidla vybíráme jen ty, které stojí na nějakém ožehavém, pikantním, atraktivním nebo sledovaném případu. Ale to neznamená, že i z jiných sporů neplyne poučení.

Přinášíme proto výběr výkladových stanovisek Nejvyššího soudu ČR týkajících se vašich peněžitých nároků za uplynulý rok 2018. Co se nedozvíte od nás, najdete na webu Nejvyššího soudu, když si podle spisové značky vyhledáte jednotlivé rozhodnutí, které vás bude zajímat.

Nárok na odškodnění újmy na zdraví

Nárokům zaměstnanců v případě pracovního úrazu nebo nemoci z povolání se věnujeme podrobně, ale k újmě na zdraví může dojít i mimo zaměstnání, tedy nikoliv při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, třeba při autohavárii, násilném přepadení atp., kdy se odškodnění posuzuje podle občanskoprávních předpisů.

Odečítání státem placeného příspěvku na péči od částky náhrady nákladů na léčení

Je-li poškozenému ze systému sociálního zabezpečení (sociálních služeb) vyplácen příspěvek z důvodu potřeby pomoci jiné fyzické osoby při péči o jeho vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti, je třeba k této skutečnosti přihlédnout při rozhodování o výši náhrady účelně vynaložených nákladů spojených s léčením (péčí) a poskytnutý příspěvek od této náhrady odečíst.

Od celkového rozsahu náhrady škody na zdraví v podobě nákladů na péči o zdravotně poškozeného je tak třeba odečíst příspěvek na péči, který zdravotně poškozený člověk za tímto účelem pobírá od státu na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, určil Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 26. 9. 2018 (spis. zn. 25 Cdo 179/2018).

Jestliže se tedy domáháte v důsledku poškození zdraví (újmy na zdraví) náhrady škody, která může spočívat právě i v nákladech na léčení – na léky, procedury a péči, která není hrazena z veřejného zdravotního pojištění – a to podle občanskoprávních předpisů, musíte od svých požadavků odečíst, abyste nebyli nemile překvapeni, státem vyplácený příspěvek a toto v žalobě zohlednit. Jinak to učiní sám soud.

Ztížení společenského uplatnění při poškození zdraví malého dítěte

Otázkami kolem toho, jak stanovit náhradu škody za ztížení společenského uplatnění, což je jeden z nároků při odškodnění újmy na zdraví, při trvalému poškození zdraví osoby v nejútlejším věku, se zabývá Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 26. 2. 2018 (spis. zn. 25 Cdo 1900/2017).

(Úzce s nárokem na ztížení společenského uplatnění souvisí nárok na bolestné, o něm jsme psali v textu Jak se určuje bolestné? Proč je to jinak při pracovním úrazu a při úrazu mimo zaměstnání?)

Odškodnění duševních útrap pozůstalých po poškozeném

Újma na zdraví může vést ke smrti poškozeného. Dodejme v této souvislosti, že otázkou, jak stanovit výši náhrady za duševní útrapy pozůstalých spojené s usmrcením blízké osoby, se zabýval Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 19. 9. 2018 (spis. zn. 25 Cdo 894/2018), kterému pro pikantnost projednávaného případu budeme věnovat samostatný článek.

Dědění nároku na odškodnění duševních útrap

Uplatnil-li, již zesnulý, zůstavitel za svého života u soudu nárok na náhradu za duševní útrapy spojené s usmrcením jeho syna podle § 2959 o. z., tvoří takto uplatněné právo po jeho smrti součást pozůstalosti, a tedy i předmět dědění, a přechází na jeho dědice bez ohledu na to, zda oni sami jako osoby blízké usmrcenému měli či uplatnili nárok na jednorázovou náhradu podle tohoto ustanovení, vyložil NS ČR v usnesení ze dne 28. 2. 2018 (spis. zn. 25 Cdo 293/2018), o němž jsme psali v textu *Když vám usmrtí blízkého, máte nárok na odškodnění. To se i dědí, rozhodl soud*.

Vyrovnání vzájemných dluhů jejich započtením

Někomu něco dlužíte, ale zároveň on něco dluží vám. Nemá smysl, abyste si navzájem na účty posílali, nebo snad dokonce soudní cestou vymáhali celé částky, pokud není řádně a včas plněno – stačí vyrovnat rozdíl. Provede se tzv. započtení čili kompenzace závazků. Má to tu výhodu, že pokud druhá strana nevyrovná rozdíl a započtení bylo provedeno platně, v souladu se zákonem, stačí vymáhat jenom rozdíl mezi vzájemnými pohledávkami (dluhy), a to s podstatně nižšími náklady, pokud jde o palmární úplaty právníkům, soudní poplatky atp.

Započtení mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, tedy započtení zaměstnavatelových pohledávek vůči zaměstnancově mzdě, jsme se věnovali v textu *Dlužíte svému zaměstnavateli? Kolik vám může sebrat z výplaty započtením pohledávek*. Nyní se podíváme na výklady k započtení mimo zaměstnání, tedy podle občanského zákoníku.

Podmínky pro vzájemné započtení pohledávek

Podle § 1982 odst. 1 občanského zákoníku (o. z.), dluží-li si strany vzájemně plnění stejného druhu, může každá z nich prohlásit vůči druhé straně, že svoji pohledávku započítává proti pohledávce druhé strany. K započtení lze přistoupit, jakmile straně vznikne právo požadovat uspokojení vlastní pohledávky a plnit svůj vlastní dluh.

Započtením se pak podle § 1982 odst. 2 o. z. obě pohledávky ruší v rozsahu, v jakém se vzájemně kryjí (nekryjí-li se zcela, započte se pohledávka obdobně jako při splnění), přičemž tyto účinky nastávají k okamžiku, kdy se obě pohledávky staly způsobilými k započtení. Podle § 1987 odst. 1 o. z. jsou k započtení způsobilé pohledávky, které lze uplatnit před soudem.

Započtení je způsob současného zániku alespoň dvou vzájemných pohledávek zúčtováním (odpočtem), při němž

dochází k oboustrannému uspokojení účastníků závazkového vztahu. Ve vztahu k pohledávce, proti které je započtení uplatněno (pasivně započítávaná pohledávka), jde o náhradní způsob uspokojení věřitele, který se obejde bez reálného poskytnutí předmětu plnění; namísto něj je poskytnuta hodnota spočívající ve zproštění vzájemného dluhu. Ve vztahu k pohledávce, která je k započtení použita (aktivně započítávaná pohledávka), představuje započtení faktické vymožení této pohledávky, a to bez souhlasu protistrany, případně i proti její vůli.

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 13. 9. 2018 (spis. zn. 33 Cdo 4967/2017) vyložil, že na rozdíl od pasivně započítávané pohledávky, která v době mezi okamžikem, k němuž má nastat účinek započtení, a okamžikem, kdy je započtení realizováno, musí být splnitelná, je jedním z předpokladů započtení na straně aktivně započítávané pohledávky, jejíž věřitel provádí kompenzační úkon (prohlášení započtení), její vymahatelnost (§ 1987 odst. 1 o. z.).

Součástí vymahatelnosti je – mimo jiné – splatnost pohledávky (nesplatné pohledávky nelze uplatnit před soudem). Zánik pohledávek nastává se zpětnou účinností k okamžiku, kdy jsou všechny předpoklady kompenzability splněny u pohledávky, u které nastaly později. Účinky započtení je třeba vyvolat právním jednáním, tj. prohlášením o započtení vůči druhé straně (§ 1982 odst. 1 o. z.).

Okamžiku, kdy věřitel aktivně započítávané pohledávky učiní prohlášení o započtení (kompenzační úkon), musí předcházet rozhodný okamžik způsobilosti pohledávek k započtení (aktivně započítávaná pohledávka musí být splatná před kompenzačním úkonem).

Nejistota a neurčitost pohledávky

Dodejme pro úplnost, že otázkami nejistých a neurčitých pohledávek se v souvislosti se započtením Nejvyšší soud ČR zabýval v rozsudku ze dne 1. 10. 2018 (spis. zn. 28 Cdo 5711/2017), v němž je řešena i otázka použití rozhodné právní úpravy pro posouzení způsobilosti pohledávky k započtení.

Vyúčtování služeb v pronajaté nemovitosti nebo v nebytových prostorách k podnikání

I při vyúčtování poskytovaných služeb v případě nájmu nemovitosti jako celku, tedy nikoliv jen bytové jednotky, je možné ohledně požadavků na obsah vyúčtování služeb vycházet ze zákona č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty, určil Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 28. 8. 2018 (spis. zn. 26 Cdo 5212/2017).

(Některým aspektům zmíněného zákona jsme se věnovali v textech *Z nájemce dlužícího za nájem toho moc nedostanete* a *Dlužníci za pozdní placení služeb nově platí nižší sankce*.)

Pokud dojde ke sporu, pak tzv. důkazní břemeno, tedy povinnost dokazovat, leží na tom účastníku řízení, který z existence určitých skutečností (v tomto případě z řádného vyúčtování služeb a energií) vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky; jde o toho účastníka, který existenci těchto skutečností také tvrdí.

Znamená to, že pokud pronajímatel žaluje nájemce pro nedoplatky, nese břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně předložení vyúčtování a správnosti údajů v něm uvedených, tedy jaká byla spotřeba žalovaného nájemce u jednotlivých služeb a z jakých podkladů a jakým způsobem mu účtoval úhradu za ně, žalovaného nájemce pak tato břemena stíhají ohledně případných námitek k řádnému vyúčtování (např. když tvrdí, že odvoz splaškových vod nebyl prováděn řádně), vyložil Nejvyšší soud ve zmíněném rozsudku ze dne 28. 8. 2018 (spis. zn. 26 Cdo 5212/2017).

I v poměrech nájmu prostoru sloužícího podnikání podle § 2302 a násl. o. z. platí, že o vyúčtování úhrad za služby lze uvažovat jen tehdy, obsahuje-li předložené vyúčtování všechny předepsané náležitosti a je-li v něm uvedena cena provedené služby ve správné výši. Není-li vyúčtování věcně správné, nesplnil pronajímatel svoji povinnost vyúčtovat nájemci skutečnou výši nákladů a záloh na jednotlivé služby (výslovně zakotvenou v § 7 zákona č. 67/2013 Sb.) a povinnost pronajímatele vyúčtování provést (řádně) dále trvá.

V důsledku nesplnění uvedené povinnosti nenastala ani splatnost přeplatku, případně nedoplatku, plynoucího z vyúčtování, vyložil Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 1. 6. 2018 (spis. zn. 26 Cdo 4404/2017). Proto také v soudním řízení (sporu) o stanovení povinnosti provést vyúčtování služeb poskytovaných s nájmem je soud povinen zkoumat i otázku, zda vyúčtování služeb, s nímž žalovaný pronajímatel seznámil nájemce před zahájením řízení či v jeho průběhu, bylo řádné (tj. v souladu s nájemní smlouvou a s právními předpisy ji regulujícími).

Ustanovení vyhlášky č. 372/2001 Sb. určující pravidla pro rozúčtování nákladů na tepelnou energii na vytápění a teplou užitkovou vodu bylo nutné aplikovat i v případě nájmu nebytových prostor; okolnost, zda byly v objektu jen nebytové prostory, popř. zda se v něm nacházely i byty, není přitom významná, určil Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 17. 4. 2018(spis. zn. 26 Cdo 5417/2016).

Dalšími soudně řešenými a zodpovězenými otázkami ohledně vyúčtování služeb spojených s užíváním bytu, které je možno aplikovat i na vyúčtování služeb spojených s užíváním celé nemovitosti, jsme se zabývali v textech *Doklady k vyúčtování služeb vždy musíte dostat* a *Dlužné zálohy za služby končí s vyúčtováním. Úrok vás ale nemine*.

Odškodnění za zadržení vašich finančních prostředků

Zejména ty, kdož podnikají a mají problémy s finančními orgány státu, může zajímat rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 6. 2018 (spis. zn. 30 Cdo 6019/2017), který se zabývá vyčíslením škody, která má být nahrazena v důsledku nezákonného zadržování finančních prostředků státem. Škoda může spočívat i v ušlém zisku. Ačkoli nároky na náhradu skutečné škody a ušlého zisku existují (mohou existovat) nezávisle na sobě, tj. vznik jednoho automaticky nevyvolává vznik druhého, přesto je třeba je hodnotit ve vzájemné souvislosti a podle logických pravidel.

Pokud je skutečná škoda představována úroky, které poškozený musel zaplatit při získání finančních prostředků, jež měly „dočasně nahradit“ prostředky zadržované na základě nezákonného rozhodnutí státního orgánu, tj. představovala náklad, který poškozený měl se získáním financování, pak je třeba řádně posoudit (a odůvodnit) vznik nároku na ušlý zisk, je-li existence ušlého zisku dovozována právě z absence zadržených finančních prostředků. Soud kupř. přiléhavě rozlišil, že mohou nastat dvě situace, kdy poškozený nemohl rozvíjet své podnikání:

a) získal financování, z nějž mohl (a měl) dále rozvíjet své podnikání; v tomto případě skutečnou škodou je náklad takového financování, tj. např. smluvní úrok,

který musel hradit;

b) nezískal (např. objektivní nemožností) financování, z nějž mohl (a měl) dále rozvíjet své podnikání; v tomto případě mu nevznikla skutečná škoda, ale mohl (což je na posouzení konkrétní situace) vzniknout ušlý zisk.

Zdroj: https://www.mesec.cz/clanky/co-vylozily-soudy-a-poradilyvam-tak-ohledne-vasich-financi/?utm_source=newsletter-htmlw&utm_medium=text&utm_campaign=2019-01-13

Podpora v nezaměstnanosti může být až 18 111 Kč měsíčně.

Autor: Dalibor Z. Chátal

8. 1. 2019

Maximální výše podpory pro propuštěné zaměstnance s vysokými příjmy vzrostla díky valorizaci. Vyšší je i podpora pro ty, kdo nepracovali nebo z jiného důvodu neprokáží úřadu práce výdělek.

Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti (počítané z posledního průměrného čistého výdělku uchazeče o zaměstnání), jak jsme si je přiblížili v první části tohoto textu, se nemění, od 1. ledna 2019 ale došlo ke zvýšení maximální částky, kterou může uchazeč o zaměstnání jako podporu dostat. Výše podpory totiž není neomezená, nýbrž je limitována.

Maximální částky

Na základě pravidelné každoroční valorizace od 1. ledna 2019 došlo ke zvýšení částky maximální podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci.

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti činí 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o podporu v nezaměstnanosti.

Průměrná mzda v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí roku 2018 činila 31 225 Kč. (Její výše byla vyhlášena Sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí č. 311/2018 Sb.)

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti tak může dosáhnout až 18 111 Kč měsíčně, jestliže žádost o podporu byla podána po 31. prosinci 2018, tedy v roce 2019. (Jestliže byla žádost o podporu v nezaměstnanosti uplatněna ještě do 31. prosince 2018, pak její maximální možná výše činí 16 682 Kč měsíčně.)

Maximální výše podpory při rekvalifikaci činí 0,65násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém uchazeč o zaměstnání nastoupil na rekvalifikaci. Nejvyšší podpora při rekvalifikaci nastoupené v roce 2019 tak může dosáhnout až 20 297 Kč za měsíc.

(Pokud uchazeč o zaměstnání nastoupil rekvalifikaci v roce 2018, činí maximální podpora při rekvalifikaci 18 695 Kč.)

Maximální výše podpory v Kč za měsíc podle roku, v němž bylo požádáno o podporu

Rok	2019	2018	2017	2016
Výše podpory v nezaměstnanosti	18 111	16 682	15 600	15 024
Výše podpory při rekvalifikaci	20 297	18 695	17 550	16 837

Zdroj: Autor, zákon č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, příslušná prováděcí sdělení MPSV k němu.

Když není podporu z čeho spočítat

V praxi se stávají případy, kdy zaměstnanec nemůže doložit svůj příjem a osvědčit výši průměrného výdělku – může se to stát při likvidaci nebo bankrotu zaměstnavatele; v případě, že (ačkoliv je to jeho povinností) zaměstnavatel nevyhotoví zaměstnanci potvrzení o výši výdělku (např. z důvodu probíhajícího pracovněprávního sporu mezi nimi) a zaměstnanec nemá jiné dokumenty způsobilé dokázat úřadu práce výši dosahovaného výdělku (např. proto, že je ztratil, přišel o ně při požáru nebo povodni atp.). I v těchto situacích je však třeba uchazeče o zaměstnání hmotně zabezpečit a stanovit mu výši podpory, i v těchto případech se vychází ze statisticky zjištěné průměrné mzdy v národním hospodářství, z níž se příslušným procentem odvozuje výše podpory.

Uchazeči o zaměstnání, který bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu, anebo u něj nelze průměrný měsíční čistý výdělek nebo vyměřovací základ stanovit, jakož i uchazeči, který splnil podmínku pro přiznání podpory – podmínku doby předchozího zaměstnání započtením náhradní doby (a tato doba se posuzuje jako poslední zaměstnání – např. u uchazeče u zaměstnání, který ukončil zaměstnání ze zdravotních důvodů a byl více než 2 roky v invalidním důchodu III. stupně, zlepšilo se jeho zdraví, míra invalidity mu proto při kontrole byla posudkovým lékařem snížena, nebo se zcela uzdravil) se podpora v nezaměstnanosti stanoví za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku, další 2 měsíce ve výši 0,12násobku a po zbývající podpůrčí dobu 0,11násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o tuto podporu.

Podpora v nezaměstnanosti tedy činí v příslušných úsecích podpůrčí doby nově 4684 Kč, 3747 Kč, 3435 Kč (dosud šlo, resp. jde o částky 4315 Kč, 3452 Kč, 3164 Kč).

Situace, kdy uchazeč o zaměstnání bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu, může nastat zřejmě jen v situaci, kdy zaměstnavatel nesplní svou povinnost a nevydá zaměstnanci na jeho žádost potvrzení dle § 313 odst. 2 zákoníku práce, tedy od potvrzení o zaměstnání (tzv. zápočtového listu) oddělený doklad osvědčující zejména výši průměrného výdělku a další skutečnosti rozhodné pro přiznání podpory v nezaměstnanosti (tj. např. skončení zaměstnání nikoliv z vážného důvodu nebo pro porušení povinností zvlášť hrubým způsobem).

V případě samostatné výdělečné činnosti, u níž je rozhodný poslední vyměřovací základ (na důchodové pojištění), by podobný problém neměl nastat, jelikož vyměřovací základ

potvrzuje Česká správa sociálního zabezpečení, která takové potvrzení, pokud má k jeho vydání potřebné podklady, vydá. Při nemožnosti vydat předmětné potvrzení by se zřejmě muselo jednat o zavinění uchazeče, který nedoložil podklady potřebné pro vydání tohoto potvrzení.

Pokud zaměstnavatel řádně splní vůči zaměstnanci své povinnosti, tak jeho průměrný výdělek lze určit vždy, a to i když pro zaměstnavatele případně pro překážky v práci nepracoval, ale byl u něj zaměstnán. Pokud nelze u zaměstnance stanovit průměrný výdělek, použije se pravděpodobný výdělek. Zmínili jsme ho již např. v textu *Víte, že můžete vydělat více, když nepracujete, než když pracujete?*

U zaměstnance tak lze pro účely podpory v nezaměstnanosti průměrný měsíční čistý výdělek stanovit vždy, pouze mohou nastat situace, kdy tento výdělek uchazeč o zaměstnání není schopen doložit z důvodů na straně zaměstnavatele. Nemožnost určit vyměřovací základ naopak může nastat v situaci, kdy je samostatná výdělečná činnost zahájena a zároveň ukončena v témže roce, přičemž je rovněž v tomto roce podána žádost o podporu v nezaměstnanosti (s tím, že zbývající potřebná část doby důchodového pojištění je splněna předchozím zaměstnáním nebo započtením náhradní doby).

Např. zaměstnanec propuštěný ze zaměstnání k 31. 12. (2018) nebo rodič do té doby pobírající rodičovský příspěvek, aniž by čerpal v zaměstnání rodičovskou dovolenou, začne podnikat jako OSVČ od 1. 1. následujícího kalendářního roku (2019) a činnost ukončí k 31. 7. (2019). Důchodově pojištěná samostatná výdělečná činnost je tak provozována od 1. 1. do 31. 7. (2019) a podmínka 12 měsíců doby důchodového pojištění je splněna onou samostatnou výdělečnou činností ve spojení s předchozím zaměstnáním nebo náhradní dobou předcházející samostatné výdělečné činnosti. 1. 8. (2019) požádá uchazeč o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o přiznání podpory v nezaměstnanosti.

Vzhledem k tomu, že vyměřovací základ lze stanovit pouze za ukončené zdaňovací období, jímž je kalendářní rok, nemůže ČSSZ vyměřovací základ určit dříve než v následujícím kalendářním roce (2020) po podání přehledu příjmů a výdajů za uplynulý kalendářní rok (2019). Jelikož v předchozím roce (2018) samostatná výdělečná činnost konána nebyla, a ani za tento rok tak nelze určit vyměřovací základ, přičemž nelze užít ani výdělek z případného zaměstnání, protože se nejedná o poslední ukončenou činnost, je třeba postupovat podle § 51 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

Zdroj: https://www.mesec.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-muze-byt-az-18-111-kc-mesicne/?utm_source=newsletter-html w&utm_medium=text&utm_campaign=2019-01-13

Otázky

Jak zjistím, který domov důchodců nebo jiné zařízení pro seniory je skutečně oficiální zařízení sociálních služeb a kde v případě potřeby dostane klient pojištěný u VZP i zdravotní péči? Může mi pomoci pojišťovna?

Pobytová zařízení sociálních služeb, kam různá zařízení pro seniory patří, **musí mít ke své činnosti příslušné oprávnění**. Toto oprávnění vzniká podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, rozhodnutím krajského úřadu o registraci.

Registrované zařízení musí splňovat celou řadu zákonem stanovených požadavků na zajištění hygienických, materiálních a technických podmínek, na odbornost personálu atd. a podléhá následně státní kontrole v podobě inspekce poskytování sociálních služeb.

Ověřit si, jestli konkrétní zařízení má potřebné oprávnění a registraci, je možné na sociálním odboru obecních či krajských úřadů, nebo nahlédnutím do Registru poskytovatelů sociálních služeb v ČR, který je přístupný na portálu ministerstva práce a sociálních věcí (http://iregistr.mpsv.cz).

Zdravotní pojišťovna hradí v pobytových zařízeních sociálních služeb jen poskytnuté zdravotní služby, nikoliv péči sociální (např. ubytování a stravu nebo úkony, které nejsou zdravotnického charakteru). Klientům těchto zařízení je **z prostředků veřejného zdravotního pojištění hrazena jak potřebná lékařská péče** (péče praktických lékařů a ambulantních specialistů – stejně jako všem klientům, kteří žijí ve svém domácím prostředí), **tak i lékařem indikovaná ošetřovatelská zdravotní péče**, poskytovaná všeobecnými sestrami v sociálních službách.

Podmínkou je, že tato pobytová zařízení sociálních služeb mají s VZP (se zdravotní pojišťovnou klienta) **uzavřenou smlouvu**. Musí si o ni požádat a současně prokázat, že ošetřovatelskou péči budou poskytovat zdravotničtí pracovníci daného zařízení, kteří jsou způsobilí k výkonu zdravotnického povolání. Jinak řečeno, existence smluvního vztahu se zdravotní pojišťovnou je zárukou toho, že dané zařízení má zdravotnické pracovníky, kteří potřebnou péči klientům poskytnou.

Vodítkem pro výběr vám tedy mohou být i webové stránky VZP, kde jsou zveřejněny smlouvy s poskytovateli zdravotních služeb (ve filtrech pro vyhledávání si vyberete „Filtrovat podle názvu, segmentu a místa“ a v roletce „Vyhledat podle segmentu zařízení“ zvolíte „Pobytová zařízení sociálních služeb“).

Platí stále u receptů, že je možno předepsat tři balení jednoho léku? Měl jsem recept na tři balení léku, který mám brát v dávkování 2x1 tabletu. V balení je 100 tablet. V lékárně mi však vydali jen balení dvě s tím, že víc prý mi vydat nemohou. Mohou takto měnit pokyn lékaře?

Tři balení lékař předepsat nemá, pokud při stanoveném dávkování pokryjí dvě balení potřebu pacienta na tři měsíce. Lékárník dokonce má povinnost pacientovi **vydat jen takový počet balení léku, které odpovídá třem měsícům léčby**. Lékárník tedy v popsaném případě postupoval správně – při dávkování 2x1 tbl. spotřebujete za tři měsíce cca 180 tablet a vydáno vám bylo 200.

Podle vyhlášky č. 54/2008 Sb., o způsobu předepisování léčivých přípravků, lze na jeden recept předepsat více než jedno balení jednoho druhu léčivého přípravku pro zajištění léčby pacienta do jeho další kontrolní návštěvy u ošetřujícího lékaře, **nejdéle však na dobu tří měsíců** a zpravidla v počtu tří balení. Podstatné zde je ono "nejdéle na dobu tří měsíců", nikoli to, že jde "zpravidla" o tři balení. Může jich tedy být míň než tři, ale i víc.

Jednoznačně se v tomto směru vyjadřuje vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékárenské praxi a podmínkách zacházení s léčivy. Podle ní u léčivých přípravků vydávaných pacientovi na recept **musí lékárník před výdejem ověřit vyznačené dávkování** a vyznačený způsob aplikace. Při výdeji více než jednoho balení jednoho druhu předepsaného léčivého přípravku hrazeného z veřejného zdravotního pojištění **vydá takový počet balení, který odpovídá zajištění léčby pacienta na dobu tří měsíců, jestliže předepsaný počet balení toto omezení přesahuje.**

V souladu s touto vyhláškou má lékárník při výdeji léků

na předpis i další pravomoci, resp. povinnosti. Například je-li na receptu rozpor mezi počtem balení vyjádřený číslicí a slovním údajem, musí pacientovi vydat počet balení léčivého přípravku vyjádřený slovně.

Pokud by lékař chtěl předepsat pacientovi léky na delší období než na tři měsíce, může mu vydat tzv. opakovací recept. Na takovém receptu uvede pokyn pro lékárnu k opakovanému výdeji (zpravidla slovem Repetatur) a číslicí a slovy údaj o celkovém počtu výdejů. Množství předepsané pro jednotlivý výdej opět podléhá zákonem uvedenému omezení (tj. na 3 měsíce). Opakovací recept platí 6 měsíců počínaje dnem jeho vystavení, neurčí-li lékař jinak; nejdéle však 1 rok. Lékař tedy tímto způsobem může pacientovi předepsat jeho léky až na dobu jednoho roku.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí

Problém s podporou v nezaměstnanosti, když skončíte v zaměstnání po návratu z rodičovské dovolené.

Rodiče dětí do 4 let, kteří se vrátí do zaměstnání po rodičovské dovolené, jejich pracovní poměr následně skončí, a nemají vyhlídky na brzké zaměstnání, by si měli dát pozor, aby se na úřadu práce přihlásili nejpozději do 3 pracovních dnů od skončení pracovního poměru. Pokud splňují zákonné podmínky pro přiznání podpory v nezaměstnanosti, ale do evidence úřadu práce přihlásí později, podpora jim bude přiznána jen v minimální výši.

Ombudsmanka se opakovaně setkává s případy žen (ale může jít i o muže), které po rodičovské dovolené nastoupily do zaměstnání, po nějaké době dostaly výpověď z organizačních důvodů nebo pracovní poměr samy ukončily a přihlásily se na úřadu práce. Namísto předpokládané výše podpory v nezaměstnanosti vypočítané z průměrného měsíčního čistého výdělku v posledním zaměstnání, jim však byla přiznána podpora jen v minimální výši. Důvodem byla skutečnost, že se na úřadu práce přihlásily po více než třech pracovních dnech (ať už z neznalosti nebo kvůli nedostatečnému poučení ze strany úřadu práce o důsledcích).

Zákon o zaměstnanosti stanoví, že na podporu má nárok osoba, která byla zaměstnána nebo výdělečně činná alespoň 12 měsíců v posledních dvou letech před zařazením do evidence na úřadu práce. Tuto podmínku splňuje i ten, kdo se v rozhodujícím období dvou let věnoval osobní péči o dítě ve věku do 4 let, protože ta je považována za náhradní dobu zaměstnání.

Podpora v nezaměstnanosti se vypočítává ze mzdy v posledním zaměstnání, a zákon o zaměstnanosti rovněž říká, že ten, kdo se na úřadu práce přihlásí nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení zaměstnání, je do evidence uchazečů o zaměstnání zařazen ode dne následujícího po skončení pracovního poměru. Nedochází tedy k přetržce a evidence na úřadu práce přímo navazuje na poslední zaměstnání.

Pokud se ale rodič, který byl před posledním zaměstnáním na rodičovské dovolené a jehož dítě ještě nemá 4 roky, nepřihlásí na úřadu práce do tří pracovních dnů, automaticky se to bere tak, že se po skončení zaměstnání vrátil k péči o dítě do 4 let. Pro stanovení výše podpory v nezaměstnanosti se mu tedy jako poslední doba zaměstnání bude počítat péče o dítě do 4 let, tj. náhradní doba zaměstnání. V tomto případě se podpora vypočítá určitým násobkem z průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku. **Podpora je pak jen v minimální výši – pro rok 2018 šlo o částku 4 315 Kč první dva měsíce, 3 452 Kč druhé dva měsíce a 3 164 Kč v dalším období.**

Pokud by se rodič přihlásil na úřadu práce do 3 pracovních dnů od skončení pracovního poměru, evidence bude přímo navazovat na zaměstnání a **podpora se vypočítá z jeho skutečné průměrné měsíční čisté mzdy. Rozdíl je opravdu citelný, může jít až o 12 000 Kč**, o něž se rodič připraví jen tím, že se na úřadu práce zaevidoval po více než třech dnech (nejvyšší možná podpora v nezaměstnanosti je aktuálně 16 682 Kč).

„Nejde o chybu zákona, spíš o případ, kdy se neznalost opravdu nevyplácí,“ shrnuje problém ombudsmanka a dodává: *„Už před čtyřmi lety jsme upozorňovali rodiče vracející se do zaměstnání, aby si na to dávali pozor. Případy takto postižených rodičů ale nejsou ojedinělé a stále se opakují.“ Případy takto postižených rodičů ale nejsou ojedinělé a stále se opakují.“*

Současně ombudsmanka znovu apeluje na úřady práce, aby vysvětlovaly uchazečům o zaměstnání, kteří byli na rodičovské dovolené a dotazují se na postup při zařazení do evidence a podmínky pro přiznání podpory v nezaměstnanosti, jaké důsledky pro ně může mít pozdější přihlášení do evidence. Není totiž výjimkou, že rodiče, kteří se na ombudsmanku obracejí, uvádějí, že nebyli jasně poučeni nebo z poučení nepochopili, jaké důsledky pro ně může mít pozdější přihlášení do evidence.

Zdroj: https://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2019/problem-s-podporou-v-nezamestnanosti-kdyz-skoncite-v-zamestnani-po-navratu-z-rodicovske-1/

Nahlášení na úřad práce a podpora v nezaměstnanosti 2019.

Nahlášení na úřad práce sebou nese výhody, ale i povinnosti. Můžete získat podporu v nezaměstnanosti a stát za vás po dobu evidence na úřadu práce hradí zdravotní pojištění. Sociální pojištění za vás úřad práce nehradí, ale také ho po vás v době co jste na úřadu práce nikdo nechce. Evidence na úřadu práce se vám započítává do důchodového pojištění, maximálně ale jeden rok + doba po kterou jste brali podporu v nezaměstnanosti.

Odstupné

Jestliže jste ve svém předchozím zaměstnání dostali odstupné, pak budete případnou podporu v nezaměstnanosti dostávat až po uplynutí tolika měsíců, za kolik jste dostali odstupné. Pokud vám zaměstnavatel nevyplatil odstupné na které máte ze zákona nárok, úřad práce vám ho může vyplatit (aby jste nezůstali úplně bez finančních prostředků) a to až do výše 65% odstupného, které vám má zaplatit zaměstnavatel. Poté bude úřad práce toto odstupné vymáhat po vašem předchozím zaměstnavateli sám.

Kdy se přihlásit na úřadu práce

Přihlásit na úřad práce se může osoba, která nemá žádný pracovně-právní vztah ani příjem a současně si hledá zaměstnání. Úřad práce není určen například pro studenty, ti se studiem připravují na svoje budoucí zaměstnání. První návštěva úřadu práce probíhá v místě vašeho trvalého bydliště. Tam je možné se přehlásit na jiný úřad práce, pokud například pracujete na a žijete jinde než je vaše trvalé bydliště, tzv. přechodné bydliště. Na úřad práce si s sebou vezměte platný doklad totožnosti, např. občanský průkaz. Také budete potřebovat potvrzení o zaměstnání (zápočtový list) a potvrzení o výši průměrného výdělku, případně potvrzení o ukončení studia (nebo jiné náhradní doby, např. mateřské dovolené, péče o osobu blízkou) nebo potvrzení

o ukončení či přerušení samostatné výdělečné činnosti.

Kdo má nárok na podporu v nezaměstnanosti
O podporu v nezaměstnanosti na úřadu práce může žádat ten, kdo za poslední dva roky odváděl důchodové pojištění v délce nejméně 12 měsíců. Takže pokud jste byli v zaměstnaneckém poměru nebo vykonávali jinou výdělečnou činnost, ze které jste odváděli důchodové pojištění v celkové délce alespoň 12 měsíců za poslední dva roky, máte nárok na podporu.

Podpora v nezaměstnanosti
Výše podpory prvních dvou měsících činí podpora 65% předchozího průměrného měsíčního platu, poté dva měsíce 50% a po zbývající dobu 45%. Pokud uchazeč opustil předcházející zaměstnání bez vážného důvodu na vlastní žádost, bude po celou dobu pobírat podporu jen ve výši 45% svých předchozích měsíčních příjmů. Maximální výše podpory nesmí přesáhnout 0,58násobek průměrné

mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího roku. V tomto případě tedy roku 2018. Ta byla v 1-3. čtvrtletí roku 2018 31 225 Kč. Z toho plyne že maximální výše podpory pro rok 2019 je 18 111 Kč měsíčně.

V případě, že vám úřad práce sežene pracovní nabídku a vy ji odmítnete, ztrácíte nárok na podporu. Totéž platí, pokud do zaměstnání nastoupíte, ale do půl roku z něj odejdete, aniž by k tomu byl závažný důvod. Zpět do evidence uchazečů o práci na úřadu práce se můžete přihlásit až po uplynutí půl roku ode dne vzniku pracovního poměru.

Studenti a úřad práce
Jak je to se studenty? Pokud jste studentem střední školy, tak pak posledním studentským dnem je 31.srpna. U vysokoškolských studentů je doba ještě kratší, je to měsíc po měsíci kdy jste ukončilistudium, tzn. kdy jste složili státní závěrečnou zkoušku. Je tedy jedno zda jste ji složili 1.9. nebo 29.9., status studenta vám v obou případech skončí k poslednímu dni v říjnu.

Rady a tipy
Za evidenci na úřadu práce se neplatí žádný poplatek, je tedy bezplatné.
Pokud vám pracovníci úřadu práce nabídnou pracovní místo a vy ho odmítnete, mohou vás vyřadit z evidence na úřadu práce.
Frekvence návštěv na úřadu práce je různá, od několika týdnů až po několik měsíců. Záleží na vytíženosti jeho pracovníků.
Podpora v nezaměstnanosti trvá:
5 měsíců pokud je vám méně než 50 let
8 měsíců pokud je vám 50-55 let
11 měsíců pokud je vám více než 56 let
Z úřadu práce se musíte odhlásit nejpozději 8 dní od doby kdy nastoupíte do nového zaměstnání.
Zdroj: https://www.pracomat.cz/poradna/zmena-zamestnani/147-nahlaseni-na-urad-prace.html

15 případů, kdy nedostanete nemocenskou.

Podzim je tady, stejně tak i období chřipek, rýmiček a jiných nemocí. Jste si jistí, jestli máte nárok na nemocenskou?
Lidé v pracovní neschopnosti mají při splnění zákonných podmínek nárok na nemocenskou. V praxi jsou však někteří lidé překvapeni, že jim není nemocenská přiznána. Podívejme se na vybraných 15 případů, kdy máte smůlu a nemocenskou pobírat nebudete.

Díky nemocenské nejsou lidé během nemoci bez finančních prostředků. Podívejme se však na vybrané praktické příklady, kdy nelze nemocenskou na účet pobírat

Krátkodobá pracovní neschopnost
Nemocenskou je možné při splnění zákonných podmínek pobírat až **od 15. kalendářního dne pracovní neschopnosti**. V prvních 14 kalendářních dnech mají zaměstnanci nárok na náhradu mzdy, kterou jim od 4. pracovního dne vyplácí jejich zaměstnavatel.

Dlouhodobá pracovní neschopnost
Ze zákona je možné nemocenskou pobírat pouze **během podpůrčí doby**, která trvá nejdéle 380 kalendářních dní ode dne vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Při dlouhodobých zdravotních problémech je nutné si požádat o invalidní důchod.

Uplynutí 7denní ochranné lhůty
Zaměstnancům účastných na nemocenském pojištění vzniká nárok na nemocenskou i po ukončení pracovního poměru, pokud dojde ke vzniku pracovní neschopnosti **v 7denní ochranné lhůtě po skončení zaměstnání**. Po uplynutí této ochranné lhůty po skončení zaměstnaneckého poměru nelze nemocenskou pobírat.

Občan v evidenci na úřadu práce
Lidé v evidenci na úřadu práce nejsou nemocensky pojištěni, a proto během nemoci nemají nárok na nemocenskou. Při splnění zákonných podmínek jim náleží podpora v nezaměstnanosti.

(foto: Shutterstock)

Živnostník neplatící dobrovolné nemocenské pojištění
Osoby samostatně výdělečně činné mají nárok na nemocenskou pouze v případě, že jsou účastny na dobrovolném nemocenském pojištění. Většina OSVČ si dobrovolné nemocenské pojištění neplatí, a proto v případě nemoci nemají nárok na státní nemocenskou.

Nepracující student vysoké školy
Doba studia nezakládá účast na nemocenském pojištění, proto nemocní studenti nemohou pobírat nemocenskou. Nárok na nemocenskou mohou mít pouze pracující studenti, kteří ze svého příjmu odvádí sociální pojištění.

Výkon práce pouze na dohodu o provedení práce s měsíční odměnou 10 000 Kč a méně
Z měsíční odměny z dohody o provedení práce se neplatí sociální pojištění, když je měsíční odměna 10 000 Kč a méně. Z práce na dohodu o provedení práce s měsíční odměnou do limitu tedy nevzniká nárok na nemocenskou.

Výkon práce pouze na dohodu o pracovní činnosti s měsíční odměnou 2 499 Kč a méně
Z měsíční odměny z dohody o pracovní činnosti se neplatí sociální pojištění, když je měsíční odměna 2 499 Kč a méně. Při práci na dohodu o pracovní činnosti s měsíční odměnou do limitu nelze pobírat nemocenskou.

Nemocný příjemce rodičovského příspěvku
Ze zákona je nemocenská vyplácena, aby pojištěný zaměstnanec nebo pojištěný živnostník nebyl během nemoci bez

příjmu. Matka (nebo otec) pobírající rodičovský příspěvek z důvodu péče o nejmladší dítě v rodině do 4 let věku však nemocenskou pobírat nemůže, neboť nedochází k propadu příjmu z důvodu nemoci, nadále se totiž pobírá rodičovský příspěvek.

Pobírání peněžitého příspěvku v mateřství (mateřské)
Peněžitý příspěvek v mateřství (mateřská) je stejně jako nemocenská příjmem z nemocenského pojištění. V praxi tedy nelze pobírat mateřskou a nemocenskou současně. V případě, že již vznikl nárok na mateřskou, tak se vyplácí mateřská, která je vyšší než nemocenská.

Občan pouze s pasivními příjmy nezakládajícími účast na nemocenském pojištění
Někteří lidé mají pouze pasivní příjmy, např. z pronájmu, z prodeje nemovitých věcí, ze kterých se neplatí sociální pojištění. V případě nemoci jsou tedy tito lidé bez nároku na nemocenskou.

Práce na černo
Z práce na černo nejsou odváděny žádné povinné daňové odvody, proto nemůže vzniknout z práce na černo ani nárok na nemocenskou. Při prokázání práce na černo hrozí vysoké sankce zaměstnavateli i zaměstnanci.

Vyčerpání omezené podpůrčí doby
Pracující starobní důchodci a příjemci invalidního důchodu III. stupně mohou pobírat nemocenskou nejvýše **70 kalendářních dní**. Když je 70denní podpůrčí doba vyčerpána v jednom kalendářním roce, nevzniká nárok na výplatu nemocenského od 1. ledna následujícího kalendářního roku, pokračuje-li pracovní neschopnost.

Pobírání předčasného důchodu
Předčasní důchodci nemohou pobírat předčasný důchod a mít současně příjem, ze kterého se platí sociální pojištění. Předčasní důchodci tak mohou do dosažení řádného důchodového věku pracovat např. na dohodu o provedení práce s měsíční odměnou 10 000 Kč a méně a stále pobírat předčasný důchod. Předčasní důchodci však nemohou pobírat nemocenskou, **protože nesplní podmínku pojištění**.

Doplatek na ruku
Někteří lidé pracují oficiálně na dohodu o provedení práce s měsíční odměnou do limitu a další peníze dostávají na ruku. V takovém případě nemají na nemocenskou nárok.
Zdroj: https://www.finance.cz/475078-kdy-neni-narok-na-nemocenskou/

6 příkladů, kdy slevu na manželku neuplatníte, nebo uplatníte, ale nic neušetříte.

Daňovou povinnost může snížit sleva na manželku (manžela) až o 24 840 Kč, přičemž sleva na manželku (manžela) se uplatňuje v ročním zúčtování daně nebo v daňovém přiznání. Podívejme se na šest příkladů, kdy nelze slevu uplatnit.

Daňová sleva na manželku (manžela) snižuje přímo vypočtenou daňovou povinnost. Daňové zvýhodnění na děti je možné uplatňovat každý měsíc, daňovou slevu na manželku (manžela) vždy až za celý kalendářní rok. Podívejme se na praktické příklady, kdy slevu na manželku (manžela) uplatnit nelze či nepřináší žádnou daňovou úsporu.

Příjmy manželky nad limit
Paní Nováková pracovala po celý rok 2018 pouze za minimální mzdu ve výši 12 200 Kč. Pan Novák nemůže v ročním zúčtování daně uplatnit slevu na manželku, přestože pracovala pouze za minimální mzdu. Slevu na manželku lze uplatnit pouze v případě, že rozhodné příjmy manželky za rok 2018 nepřekročily 68 000 Kč a paní Nováková měla vlastní příjmy vyšší.

Družka bez příjmů
Pan Pokorný žil po celý rok 2018 s družkou Vránovou a vychovávali spolu dceru Hanu. Přestože vlastní rozhodné příjmy paní Vránové jsou nižší než 68 000 Kč, tak pan Pokorný nemůže v ročním zúčtování daně uplatnit slevu na manželku. V zákoně o dani z příjmu je přímo stanoveno, že lze uplatnit daňovou slevu pouze na manželku, výchova dítěte není přitom rozhodující.

Pasivní příjmy manžela
Zaměstnankyně Skácelová nemůže v ročním zúčtování daně uplatnit slevu na manžela, přestože ten po celý rok 2018 nepracoval. Pan Skácel měl totiž vlastní rozhodné příjmy výrazně nad limit. Pan Skácel měl vysoké pasivní příjmy z kapitálového majetku a pronájmu. Do rozhodných příjmů manžela (manželky) se totiž počítají téměř všechny příjmy, nezohledňují se pouze taxativně vyjmenované příjmy v zákoně o dani z příjmu (např. rodičovský příspěvek).

(foto: Shutterstock)

Nízké vlastní příjmy
Penzista Kučera po celý rok 2018 podnikal a jeho roční hrubý zisk činil 165 600 Kč. Pan Kučera může uplatnit daňovou slevu na manželku, jejíž rozhodné vlastní roční příjmy nepřekročily 68 000 Kč. Daňová sleva však panu Kučerovi nepřinese žádnou daňovou úsporu. Z důvodu uplatnění základní daňové slevy na poplatníka ve výši 24 840 Kč, na kterou mají nárok všichni daňoví poplatníci, tedy i starobní důchodci, nebude platit nic na dani z příjmu. Sleva na manželku (manžela) snižuje daňovou povinnost pouze do nuly. Při daňovém základu 165 600 Kč a méně nepřináší sleva na manželku (manžela) žádnou daňovou úsporu.

Spolupracující manžel
Podnikatelka Veselá spolupracovala během roku 2018 v podnikání se svým manželem, který je spolupracující osobou. Na manžela tedy převede část příjmů a výdajů. Přestože nebudou roční příjmy manžela nad limit, tak nemůže paní Veselá v daňovém přiznání uplatnit slevu na manžela. Na spolupracujícího manžela (manželku) nelze uplatnit daňovou slevu na manžela (manželku).

Krátké manželství
Manželé Zelení měli svatbu 12. prosince 2018. V ročním zúčtování daně za rok 2018 nemůže ještě pan Zelený uplatnit slevu manželku, přestože měla vlastní rozhodné příjmy do limitu, neboť po celý rok 2018 pobírala pouze rodičovský příspěvek. V případě uzavření manželství v průběhu roku se daňová sleva na manželku (manžela) uplatňuje v poměrné výši, přičemž se však počítají měsíce, kdy je podmínka manželství splněna k 1. dni měsíce.
Zdroj: https://www.finance.cz

Od roku 2019 se zvyšuje nezabavitelná částka v exekucích.

7. 1. 2019

Nepostižitelné minimum se zvyšuje od ledna 2019 a možná i od července. A to zásadně. Navrhuje se jeho zdvojnásobení. Tradičně se upravuje výše nezabavitelné částky ze mzdy zaměstnance pro účely exekučních a insolvenčních srážek. Již druhým rokem směrem nahoru.

Nezabavitelná částka mzdy od roku 2019

V exekučních srážkách se využívá pojem nezabavitelná (nepostižitelná) část mzdy. Tato částka nesmí být zaměstnanci v rámci exekučních srážek sražena, naopak mu musí být vždy vyplacena. Má sloužit k zajištění jeho základních životních potřeb. Upravuje ji občanský soudní řád, ale i speciální nařízení vlády o nezabavitelných částkách.

Součástí nezabavitelné části je částka připadající na osobu povinného (zaměstnanec s exekučními srážkami), eventuálně úpadce (zaměstnanec s insolvenčními srážkami), a částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné.

Počínaje lednem, tj. u mezd zpracovávaných za měsíc leden vyplácených zaměstnancům v únoru, se výše nezabavitelné částky mění. Pro rok 2019 činí nezabavitelná částka dlužníka **6428,67 Kč**. Na každou osobu, které je povinen dlužník poskytovat výživné, se uplatní ¼ z hodnoty nezabavitelné částky na osobu povinného, tj. **1607,17 Kč**. Částka, nad kterou se srazí veškerý zbytek mzdy, je pro tento rok stanovena na **9643 Kč**.

Nezabavitelnou částku tvoří dvě složky: životní minimum jednotlivce a normativní náklady na bydlení. Průměrné náklady na bydlení byly vyčísleny a zveřejněny formou nařízení vlády č. 320/2018 Sb. Pro rok 2019 činí **6233 Kč**. Přestože ministerstvo práce a sociálních věcí slibovalo valorizaci životního a existenčního minima, změnu se nakonec prosadit nepodařilo.

Nezabavitelná částka na osobu povinného, tj. na dlužníka, se vlivem zvýšených nákladů na bydlení mírně zvyšuje. S počtem vyživovaných osob poroste i částka, kterou bude možné dlužníkům ze mzdy ponechat.

Výpočet nezabavitelných částek v roce 2019

Povinný (tj. zaměstnanec) má vždy nárok na nezabavitelnou částku a další částky dle počtu vyživovaných osob. *Na manžela povinného se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky, i když má samostatný příjem. Na vyživované dítě se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá.*

V průběhu výpočtu se pracuje s haléřovými částkami. Na celé koruny nahoru se zaokrouhlí v souladu s nařízením vlády o nezabavitelných částkách až konečná nezabavitelná částka po součtu na poplatníka a jeho vyživované osoby.

Rok	2018	2019
Životní minimum jedince	3 410,00 Kč	3 410,00 Kč
Náklady na bydlení	5 928,00 Kč	6233,00 Kč
Základní nezabavitelná částka	9 338,00 Kč	9 643,00 Kč
2/3 ze základní nezabavitelné částky (dlužník)	6 225,33 Kč	6 428,67 Kč
1/4 ze základní nezabavitelné částky na dlužníka (vyživovaná osoba)	1 556,33 Kč	1 607,17 Kč
Maximum 1/3 zbytku čisté mzdy	3 112,00 Kč	3 214,00 Kč

Příklady nezabavitelných částek:

A) Svobodná, bezdětná pracovnice bude mít základní nezabavitelnou částku 6428,67 Kč, po zaokrouhlení 6429 Kč.

B) Ženatý zaměstnanec (manželka a dvě děti) bude mít nezabavitelnou částku 11 250,18 Kč (6428,67 + 1607,17 + 1607,17 + 1607,17), po zaokrouhlení 11 251 Kč.

Připomenutí postupu výpočtu srážek ze mzdy:

1. Z čisté mzdy odpočítáme nezabavitelnou částku (6428,67 Kč) + částku za každou vyživovanou osobu (1607,17 Kč). Sečteme a zaokrouhlujeme na celé Kč nahoru dle § 3 nařízení o nezabavitelných částkách.

2. Jestliže je rozdíl čisté mzdy a nezabavitelných částek větší než 9643 Kč, je tato část plně zabavitelnou částkou. Částku 9643 Kč (nebo nižší zbytek) zaokrouhlíme směrem dolů dle § 279 občanského soudního řádu na částku dělitelnou třemi. Z částky 9643 vychází 3214 Kč (zbytek ve výši jedné koruny se připočte k základní nezabavitelné částce povinného).

3. Z první třetiny zbytku čisté mzdy se uhradí pohledávky podle svého pořadí bez ohledu na to, zda jde o přednostní pohledávky nebo o pohledávky ostatní.

4. Z druhé třetiny zbytku čisté mzdy se uspokojí bez zřetele na pořadí nejprve pohledávky výživného a teprve pak přednostní pohledávky podle pořadí, kdy bylo plátci mzdy doručeno nařízení výkonu rozhodnutí. Pokud nestačí částka sražená z druhé třetiny k uspokojení všech pohledávek výživného, uspokojí se nejprve běžné výživné všech oprávněných a pak teprve nedoplatky za dřívější dobu, a to podle poměru běžného výživného. Jestliže by nebylo částkou sraženou z druhé třetiny kryto ani běžné výživné všech oprávněných, rozdělí se mezi ně částka sražená z druhé třetiny poměrně podle výše běžného výživného bez ohledu na výši nedoplatků. Třetí třetina se vyplácí povinnému.

5. Plně zabavitelnou část zbytku čisté mzdy připočteme ke druhé třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřeb-

ný k uspokojení přednostních pohledávek, zbývající část se připočte k první třetině.

Příklad:
Čistá mzda zaměstnance činí 19 658 Kč. Má manželku a dvě děti. Zaměstnanec má nařízeny následující exekuční srážky: Exekuční příkaz – nepřednostní pohledávka ve výši 45 000 Kč (doručeno prvnímu plátci mzdy v roce 2012) a výkon rozhodnutí soudu ve výši 28 589 Kč (přednostní pohledávka doručena prvnímu plátci mzdy v roce 2015).
Nezabavitelná částka: 11 251 Kč (na povinného 6428,67 + 3 vyživované osoby (3 × 1607,17 Kč)). Rozdíl: 19 658 – 11 251 = 8407 Kč (čistá mzda – nezabavitelná částka)
Rozdíl je nižší než základní nezabavitelná částka 9643 Kč. Budeme tedy pracovat pouze se třemi třetinami bez plně zabavitelného zbytku, tj. 8407/3 = 2802 Kč (částka ze zaokrouhlení 1 Kč se ponechá zaměstnanci)

1. třetina zbytku mzdy 2802 Kč = dle pořadí nepřednostní pohledávka
2. třetina zbytku mzdy 2802 Kč = jediná přednostní pohledávka
3. třetina zbytku čisté mzdy 2802 Kč + 1 Kč = zaměstnanec

Na exekuce bude použito 2× 2802 Kč (přednostní i nepřednostní pohledávka), zaměstnanci bude ponecháno 14 054 Kč (2802 Kč + 1 Kč + 11 251 Kč).

Plánované zvýšení nezabavitelné částky
V souvislosti s novelou insolvenčního zákona byla otevřena i otázka výše nezabavitelné částky. Způsob jejího výpočtu se několik let neměnil a vzhledem k současné výši cen a příjmů je stanovena příliš nízko (v roce 2019 činí 9643 Kč). Podle důvodové zprávy nutí dlužníky k nepřiznávání části příjmů a tím je vytlačuje do šedé ekonomiky. Pozitivní dopad tohoto opatření vidí tvůrci návrhu novely nařízení vlády především u nízkopříjmových osob, které budou více motivovány dosahovat vyšších příjmů či přiznávat skryté příjmy z šedé ekonomiky, čímž dojde ke zvýšení částky distribuované mezi věřitele při současném zvýšení částky, která zůstává k dispozici dlužníkům. Tato skutečnost má pozitivně dopadnout i na veřejné rozpočty v podobě vyššího výběru daní z příjmů a odvodů v oblasti sociálního a zdravotního pojištění. Návrh novely nařízení vlády, kde se kalkuluje se zdvojnásobením nezabavitelné částky, aktuálně prochází připomínkovým řízením. O dalším osudu tohoto návrhu bude server Podnikatel.cz čtenáře informovat. Účinnost je plánována od 1. července 2019.
Zdroj: https://www.podnikatel.cz/clanky/od-roku-2019-se-zvysuje-nezabavitelna-castka-v-exekucich/

V jakých případech je možno požádat o prominutí penále, resp. jaké důvody pojišťovna uznává?

Žádost o prominutí, resp. snížení penále může plátce pojistného (ev. jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo zmocněnec na základě plné moci) podat ve všech případech, kdy je penále vyměřeno. Totéž se týká pokut či přirážek k pojistnému. Tato tzv. **žádost o odstranění tvrdosti zákona** se podává písemně, nebo ústně do protokolu, anebo v elektronické podobě. Může být použit formulář Žádost o odstranění tvrdosti. Zaměstnavatel a osoba samostatně výdělečně činná musí zároveň předložit Prohlášení k žádosti o odstranění tvrdosti na předepsaném formuláři.

V žádosti by měl plátce popsat důvody a okolnosti, které problém (většinou tedy vznik dluhu a následného penále) zapříčinily. Měl by uvést i všechny argumenty, které hovoří v jeho prospěch. Každá podaná žádost je posuzována individuálně a plátci je po zvážení všech skutečností penále buď prominuto, nebo prominuto částečně, anebo není prominuto. Vydané rozhodnutí v této věci je pak konečné.

Při rozhodování o odstranění tvrdosti se přihlíží zejména k situaci, kdy k nedoplatku na pojistném došlo kvůli tomu, že **pojistné bylo uhrazeno omylem pod jiným variabilním symbolem nebo jiné zdravotní pojišťovně**. Penále se rovněž běžně promíjí **dědicům**, na které přešla povinnost úhrady dluhu za zemřelého plátce ke dni jeho úmrtí. Jinak se zohledňují zejména **vážné zdravotní, sociální a finanční důvody**, které žadatel doloží. Podstatné pro prominutí, resp. snížení penále je také to, zda jde o ojedinělý či krátkodobý "prohřešek" plátce, který měl jinak dobrou platební morálku. Je třeba si ale uvědomit, že **na prominutí penále ani na jeho snížení není právní nárok.**

Žádost o odstranění tvrdosti může plátce podat nejpozději **do nabytí právní moci platebního výměru**, kterým bylo předepsáno penále, uložena pokuta nebo vyměřena přirážka k pojistnému. Žádost o prominutí penále předepsaného **výkazem nedoplatků** je třeba podat **do osmi dnů od jeho doručení** (tato lhůta je v poučení u výkazu nedoplatků vždy uvedena). Žádost o odstranění tvrdosti **u penále vyčísleného vyúčtováním** může plátce podat **kdykoliv** (a stejně tak dědic, na kterého přešla povinnost uhradit dluh na pojistném).

Zdravotní pojišťovna, resp. její příslušná regionální pobočka může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při uložení penále, jehož výše nepřesahuje 20 000 Kč. Rozhodčí orgán může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při uložení pokuty, vyměření přirážky k pojistnému nebo předepsání penále, jehož výše přesahuje 20 000 Kč. Žádosti k Rozhodčímu orgánu se podávají prostřednictvím regionální pobočky, která zahájila správní řízení a vystavila platební výměr anebo vydala výkaz nedoplatků.

O odstranění tvrdosti **nelze rozhodnout a žádosti nebude vyhověno, jestliže plátce pojistného nezaplatil pojistné splatné do dne vydání rozhodnutí** o prominutí pokuty, přirážky k pojistnému nebo penále, nebo pokud na plátce pojistného byl podán **insolvenční návrh**, či vstoupil do **likvidace**. Opožděně podaná žádost o odstranění tvrdosti (tj. po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla uložena pokuta, vyměřena přirážka k pojistnému nebo předepsáno penále) bude odložena.

Mgr. Oldřich Tichý
vedoucí tiskového oddělení a tiskový mluvčí